

Η γενική ως ετερόπτωτος προσδιορισμός.

Όταν προσδιορίζει ουσιαστικό ή επίθετο (αντωνυμία, αριθμητικό) μπορεί να είναι ένα από τα παρακάτω είδη:

Γενική κτητική: φανερώνει αυτόν που κατέχει ένα πράγμα ή ένα πρόσωπο :

Τό δίκαιον ἐστὶ συμφέρον τοῦ κρείττονος

Αἰ μὲν ῥίζαι τῆς παιδείας πικραί, οἱ δὲ καρποὶ ἡδεῖς εἰσίν.

Με γενική κτητική συντάσσονται και τα παρακάτω ουσιαστικοποιημένα επίθετα: φίλος, ξένος, συγγενής, ἑταῖρος, οἰκεῖος, ἴδιος κοινός, πολέμιος, ἐχθρός, ἰερός, εὔνους, δύσνους, πρόξενος.

Σημείωση: Οι παραπάνω λέξεις, όταν διατηρούν τη σημασία του επιθέτου μπορεί να συντάσσονται με δοτική αντικειμενική:

Τῶν ἐχόντων πάντες οἱ ἄνθρωποι φίλοι εἰσίν.

Τῶν δυστυχούντων οὐδεὶς εὐτυχῆς φίλος ἐστί, τῶν δ' εὐτυχούντων πάντες εἰσὶ συγγενεῖς.

Τούς καταλύοντας τὰς πολιτείας παραινῶ ὑμῖν νομίζειν ἐχθρούς ἀπάντων τῶν ἐλευθερίας ἐπιθυμούντων.

Με γενική κτητική συντάσσεται πολλές φορές επίσης και το ουδέτερο δεικτικῶν ἢ αναφορικῶν αντωνυμιῶν:

Ἀθηναῖοι ταῦτα εἶχον Πελοποννησίων.

Ὅσα τῆς πόλεως Φίλιππος προέλαβεν βεβαίως ἔξει.

Επίσης πολλές φορές από τις φράσεις ἴδιον και ἔργον ἐστί εξαρτάται γενική κτητική. Όταν όμως οι λέξεις ἔργον ἢ ἴδιον παραλείπονται τότε η γενική μετατρέπεται σε κατηγορηματική κτητική:

Τοῦτο ἐστί ἔργον τῶν εὐ φρονούντων

Τό σιγᾶν ὁμολογοῦντος ἐστί

Ἴδιον τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχομένων ἐπιμελεῖσθαι.

Σωφρόνων δῆπου ἐστί μὴ πόλεμον ἀναιρεῖσθαι διὰ μικρὰν διαφορὰν.

Πενίαν φέρειν οὐ παντός, ἀλλὰ ἀνδρός σοφοῦ ἐστί.

Γενική του δημιουργού:

Στην ουσία συγγενεύει με τη γενική κτητική και δηλώνει είτε τον δημιουργό είτε την καταγωγή ἢ συγγένεια, ὁπότε και εννοούνται οι λέξεις: υἱός, θυγάτηρ, πατήρ, μήτηρ, γυνή, δούλος κλπ.

Θουκυδίδης Ὀλόρου ξυνέγραψε τόνδε τόν πόλεμον.

Ἀτρέως υἱοὶ ἤγον Ἀχαιοὺς ἐπὶ Τροίαν

Οἰωνός τοῦ Διός ἐφάνη.

Τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου

Οἱ νόμοι τοῦ Δράκοντος.

Δημοσθένους οἱ λόγοι πύρινοι ἦσαν.

Γενική διαρετική: Φανερώνει ένα σύνολο του οποίου μέρος είναι το προσδιοριζόμενο ὄνομα.

Η γενική διαρετική συχνά εξαρτάται από λέξεις που φανερώνουν αριθμό ἢ ποσό. Με γενική διαρετική επίσης μπορεί να συντάσσεται και το εμπρόθετο ουδέτερο αντωνυμιῶν ἢ επιθέτων. Η γενική διαρετική μπορεί να εξαρτάται και από επίθετο

υπερθετικού βαθμού. Γενική διαιρετική δέχονται επίσης και τα ονόματα μικρών πόλεων ή τόπων, όταν ενντάσσονται στο ευρύτερο σύνολο που ανήκουν:

Τῶν τετραπόδων πονηρότατον ἐστὶ ἀλώπηξ.

Τρεῖς τῶν στρατηγῶν ἐζωγρήθησαν.

Τό ἤμυσι τοῦ στρατεύματος ἀπώλετο.

Πολλοί τῶν ἀνθρώπων οὐ φιλοσοφοῦσιν.

Εἰς τοῦτο τόλμης (θράσους, ἀναισχυντίας) (ἀφίκετο)

Ἐν παντί ἀθυμίας ἦσαν.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἠσύχαζον τό πλέον τοῦ χρόνου.

Το νικᾶν ἑαυτὸν πασῶν τῶν νικῶν ἐστὶ πρώτη καὶ ἀρίστη.

Ἀμαθέστατοι Ἑλλήνων ἐστέ.

Πάντων χρημάτων κράτιστον ἐστὶ φίλος σαφής.

Ὁ στρατὸς ἀφίκετο εἰς Οἰνόνην τῆς Ἀττικῆς.

Ἡ μάχη ἐγένετο ἐν Πλαταιαῖς τῆς Βοιωτίας.

Γενική της ὕλης ἢ του περιεχομένου:

φανερώνει την ὕλη ἀπὸ την οποία εἶναι κατασκευασμένο ἢ το περιεχόμενο του προσδιοριζόμενου ονόματος.

Στέφανος χρυσοῦ, δάφνης, ἐλαίας

ἄγαλμα λίθου, χαλκοῦ. Οἰκία πλίνθων.

Πολλά νομίσματα ἐδώκασιν ἀργύρου καὶ χρυσοῦ.

Ποτήριον ὕδατος.

ἀγέλη βοῶν, μέγας ἀριθμὸς δούλων

Γενική της ιδιότητας:

Εἶναι ἡ πιο δύσκολη στον εντοπισμὸ καὶ δηλώνει συνήθως ηλικία, μέγεθος, χαρακτηριστικό γνώρισμα.

Διὰ τῆς Ἀττικῆς ῥεῖ ὁ ποταμὸς Ἡριδανός, εὖρος τετάρων πλέθρων.

Κῦρος τῆ στρατιᾶ ἀπέδωκεν μισθὸν τριῶν μηνῶν.

Προσήγαγον τῷ βασιλεῖ παῖδα δέκα ἐτῶν.

Διεῖχεν ὁ Ἑλλησποντος ταύτη, εὖρος δέκα σταδίων.

Ἐφεσος ἀπέχει ἀπὸ Σάρδεων ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν.

Γενική της αξίας ἢ του τιμήματος.

Φανερώνει την υλική ἢ ἠθική αξία του προσδιοριζόμενου ονόματος. Συντάσσεται συνήθως με τα επίθετα ἄξιος, ἀνάξιος, ἀντάξιος, ὠνητός, ὠνιος, τίμιος, ἀξιόχρεως καὶ με τα παραγόμενα ἀπὸ αὐτὰ επιρρήματα:

Οἰκία δέκα μνῶν, (ταλάντων, ὀβολοῦ, δραχμῆς..)

Δόξα χρημάτων οὐκ ὠνητή ἐστὶ.

Οὗτοι ἀξίως τῶν προγόνων ἐμάχοντο.

Αἵματος ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ὠνία.

Ἡ ἀλήθεια πολλοῦ ἀξία ἐστὶν.

Οἱ φιλόσοφοι δοκοῦσιν εἶναι τοῖς μὲν μηδενός τίμιοι, τοῖς δὲ ἄξιοι τοῦ παντός.